

גליון 551
שנה י"ב תשפ"ג

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה
(כ"ח - י')

חמישה נסים נעשו ליעקב אבינו בזמן שיצא מבאר שבע ללכת לחרן. הנס הראשון, שנתקצרו לו שעות היום ושקעה לו השמש שלא בזמנה, מפני שהיה הדיבור חומד לדבר עמו. הנס השני, כיון שעקר יעקב אבינו רגליו מבאר שבע קפצה הארץ לפניו ונמצא יושב בחרן. הנס השלישי, אבנים לקח יעקב אבינו בערב ושם אותן תחת ראשו, כיון שקם בבוקר מצא שכולן אבן אחת. והוא האבן שנדר נדר בפניה ויצק שמן על ראשה. הנס הרביעי, שהיו כל הרועים מתאספין על האבן לגלגל אותה מעל פי הבאר ולא היו יכולים. כיון שבא יעקב אבינו, הרים אותה ביד אחת והשקה את צאנו של לבן אחי אמו. הנס החמישי, כיון שהרים יעקב אבינו את האבן מעל פי הבאר, נבעה הבאר והיתה נובעת עשרים שנה, כל הימים שהיה יעקב אבינו יושב בחרן.

(תרגום ירושלמי כ"ח י')

פרשת השבוע

וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך
(כ"ח - כ"ב)

מעשה ברבי שמואל הנגיד (חי בשנת ד' אלפים תש"פ) שהיה מגדולי ישראל בספרד, שמינהו המלך שר האוצר ויועץ המלך, להיותו חכם גדול ומלומד, פילוסוף ומשורר. ועל הכל היותו איש אמת, שונא בצע, חונן ונותן ומוכתר בנימוסין, ובכמה מעלות טובות ויקרות. שרי המלוכה קנאו בו קנאה גדולה, ולא יכלו לסבול שאדם מישראל יעלה לגדולה ולמשרה רמה כזאת, והוציאו עליו דיבה ושם רע ששלח ידו באוצר המלך.

המלך בידעו כי נאמן שמואל לה; והוא נקי כפים ובר לבב, סירב להאמין לאנשי רכיל ודחה אותם בקשו. אבל השרים הללו, המשוכו למצוא תואנות ועלילות ברשע על ר' שמואל, בהגישם דו"ח כספי על רכושו הגדול של ר' שמואל במקנה, בכסף ובזהב, ובנכסי דלא ניידי, בתים וארמונות, שדות וכרמים, ואף הפריזו על המדה, בחשבם להבאישי את ריחו לפני המלך, כי מאשר לאוצר המלכות עשה לו את כל

הכבוד הזה. לא היה יכול המלך להפטר מהם, עד שקרא לר' שמואל ודרש ממנו להביא לו דו"ח מדוייק על רכושו, ונתן לו כמה ימים לעריכת הדו"ח.

עשה ר' שמואל כדברי המלך, והביא לפניו פנקס חשבונות שהיה בסכום כולל של אחד מעשרה מכל שיווי רכושו הנכון. משבדק המלך את החשבון, בא לכלל כעס ופנה בתמיהה לר' שמואל, האם זהו כל רכושך? והרי אני יודע שיש לך עוד הרבה כהנה וכהנה.

נענה רבי שמואל ואמר למלך אדוני המלך, אתה פקדת עלי להביא לפניך את חשבון רכוש, עשיתי ככל אשר צויתני, והרי לפניך חשבון רכוש האמיתי, כי באמת כך הוצאתי לדברים שבצדקה ולמוסדות תורה וחסד, ואין שום אדם שיכול לקחתו ממני, כי הוא גנוז למעלה במקום שאין היד שולטת בו, כמו שנאמר "צדק ומשפט מכון כסאך" ואילו כל שאר הנכסים שישנם ברשותי אינם שלי, שאם ירצה המלך להחרימם מי יאמר לו מה תעשה ומה תפעל, ומי יבוא אחר המלך. כששמע המלך כך, לחץ את ידיו בחמימות ופטרו לשלום בכבוד והדר.

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 5:14 ת"א: 5:15 ר"ת: 5:48

פרשת ויצא

זמני כניסת השבת
ירושלים: 4:00 ת"א: 4:14

איך הפך יוסלה השובב את עורו וזכה להיות

לרב העיר סלוצק

בעיר סלוצק שבליטא היה ילד שובב מאוד בשם יוס'לה, שהיה תמיד מטייל ברחובות ובורח מהתלמוד תורה, היה עושה הרבה צרות להוריו ולא היה מקשיב להם כלל. כן עשה הרבה צרות לתושבי העיר בכל מיני אופנים, היה משתולל ופוגע בבעלי חיים, שובר חלונות וקופץ ממקומות מסוכנים וכד', וכל תושבי העיר הכירו אותו, והיו מכנים אותו לו "יוס'לה השובב". פעם אחת קפץ יוס'לה על איזה חומה, ונכנס לגינה של מתושבי העיר, כי שמע צעקות של ילד קטן שצועק, וכשנכנס לחדר, שמע פתאום איזה אבא שנוער בבנו ואומר לו, אוי לך להתנהג ככה בשוכבות כזאת, אתה לא תהיה ילד רע כמו יוס'לה השובב, אוי ואבוי לך וכו' וכו'. ויוס'לה שמע את כל זה, והדברים נכנסו לו בחץ עמוק הלב, והתחיל לחשוב עם עצמו כל מיני מחשבות.

ואז שב לביתו ואמר לאבא שלו, אבא אני רוצה ללכת לשיבה. אביו חשב שהוא מהתל בו ולא האמין לו כל כך, ויוס'לה היה מאוד רציני, ואמר לאבא שלו שאם הוא לא יקח אותו, אז הוא ילך לבד, ואבא שאל אותו לאן הוא רוצה ללכת ללמוד? ואמר לו יוס'לה, לשיבה בוואלוזין שהיתה הישיבה החשובה ביותר בזמנם. ואבא שלו חיך ואמר לו, שכדי להיכנס לשם חייב לדעת מסכתות בש"ס בע"פ, והוא כלל לא יודע ללמוד גמרא, ובכל זאת אמר יוס'לה לאבא שלו, שהוא עומד על כך והוא הולך לוואלוזין. אבא שלו שלא ידע אם זה רציני או שזה עוד תעלול, החליט בכל זאת לתת לו קצת כסף, במידה ובאמת יחליט לנסוע, ובירך אותו שילך לשלום ויצליח.

יוס'לה יצא לדרך ועם מעט הכסף שהיה לו, לא הצליח להגיע עד לוואלוזין, אבל לא התייאש והלך ברגל את הדרך, ולאחר שלושה ימים הגיע לשיבה, ונכנס וביקש להיפגש עם ראש הישיבה. והתלמידים שאלו אותו מי הוא? ולמה שיכנס לראש הישיבה? ולא עניין אותו שום דבר, הוא התעקש להיפגש עם ראש הישיבה. ואז הראו לו התלמידים היכן החדר של ראש הישיבה שהיה הרה"ק רבי חיים מוואלוזין זיע"א, שהיה גדול הדור שבאותו זמן, והלך לחדר ונכנס לר' חיים מוואלוזין ואמר לו שהוא רוצה ללמוד בשיבה. רבי חיים ראה את רצינותו, אך בכל זאת ניסה להסביר לו שאולי יהיה לו קשה להתחיל פה, אך יוס'לה התעקש ואמר שהוא רוצה ללמוד בכל זאת. ר' חיים הסתכל לו טוב טוב בעיניו ער כמה הוא באמת רציני. ואמר לו: אתה באמת רוצה ללמוד? ואמר יוס'לה, באמת. באמת. ור' חיים אמר לו, מרגע זה התקבלת, והצמיד את אחד

התלמידים הטובים בישיבה לחברותא כדי ללמד אותו גמרא. לאחר שבוע של לימוד, אותו התלמיד שהוצמד ליוס'לה ראה שהוא לא מבין כלום, והחליט ללכת לראש להגיד לו שהוא כבר מתחיל להתייאש, כי יוס'לה לא מבין וקשה ללמד מי שלא מבין כלום. ור' חיים לא התרגש מכך, האמין ביוס'לה, ואמר לתלמיד שלא ידאג וינסה עוד שבוע. והתחילו ללמוד עוד שבוע, ושוב יוס'לה ממש לא מבין כלום, אולי רק מעט יותר מהפעם הקודמת, ושוב התייאש התלמיד, אך ר' חיים מוואלוזין חיזק אותו ואמר לו שינסה עוד שבוע, ובוודאי יראה תוצאות טובות.

והתחילו ללמוד עוד שבוע, ובאמת פתאום יוס'לה התחיל להבין קצת, ולשאול שאלות ולדבר קצת תוך כדי הלימוד, והתלמיד מאוד שמח וסיפר לראש הישיבה על כך, והמשיכו ללמוד, ופתאום יוס'לה התחיל ממש להבין את הלימוד, והחברותא התפלל על כך שבכמה שבועות אחדים שיוס'לה שלא הבין כלום, ולא למד גמרא, ולא שום דבר אחד מימיו, פתאום לומד כמו שצריך, וכבר הגיע למצב שיכול ללמוד לבד. והתחיל ללמוד לבד, ולאט לאט התעלה ונעשה תלמיד חכם גדול ועצום, עד שנכנס לקבוצת הח"י של הישיבה. קבוצת הח"י היתה קבוצה של כמה תלמידים, שלומדים ח"י שעות ביממה, ובשש השעות שנשארו מתוך היממה, דוחסים את שאר הדברים, שינה, אכילה ושאר דברים שחייבים. פלאי פלאים, עד כמה חזק הוא הרצון של יוס'לה עד היכן הוא הגיע.

אך כמו תמיד חייבות להיות מניעות, והיצר חייב להיכנס לתמונה, וגם פה פתאום נשלח מכתב לשיבה עבור יוס'לה והיה כתוב שם, שאביו לא מרגיש טוב, ומבקשים שיוס'לה יגיע לעזור בעסק שמפרנס את המשפחה. אך יוס'לה כמובן שואל את רבו כל דבר, וכששאל אמר לו ר' חיים שלא ילך. ולאחר זמן קצר שוב שלחו מכתב שאבא שלו במצב ממש לא טוב, והוא חייב לבוא. ובכל זאת אמר לו ר' חיים לא ללכת, אלא להמשיך ללמוד ויהיה רק טוב מכך לו ולמשפחתו. ולאחר זמן שוב שלחו מכתב, והפעם אמרו שהאבא נפטר לבית עולמו וצריך שיבוא בדחיפות לשבעה, ולעזור בכל מה שצריך.

בכל זאת אמר ר' חיים ליוס'לה שלא ילך גם עכשיו, על אף כל הקושי, ושישב שבעה בישיבה, וימשיך להישאר שם ולא יחזור לסלוצק. ושידע שכל מה שהיה, הכל הוא מצד היצר הרע, ושהיה לו שווה לעשות את אבא שלו חולה, ולעשות צרות לעסק, ואפילו להרוג את אבא שלו, כל זה בשביל להפסיק אותו מלימודו, ופחד ר' חיים מכך ועצר בעד יוס'לה מללכת, כי מי יודע מה היה קורה אם יוס'לה היה חוזר לסלוצק, ופוגש את חבריו הלא טובים מהעבר ומפסיק את לימודו הרצוף.

משל ונמשל

ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית

אלהים וזה שער השמים (כ"ח – י"ז)

משל לאדם אחד שבא לעיר מלוכה, והסתובב בשווקים וברחובות להסתכל בבנינים המפוארים אשר שם. וראה ארמון אחד העולה בתפארתו על כל הבנינים אשר חזו עיניו, בהיותו מבצר נשגב ומפואר להלל מאד. שאל הוא את העוברים והשבים למי הארמון הזה? השיבו לו, הוא ארמון המלך. ניגש האיש אל החצר החיצונה, והביט על רוב החדרים הנמצאים בתוכה, ושאל למי הם? השיבו לו לאמר, חדר זה שייך לרופא המלך, וזה ליועץ המלך, וזה לשריו, וזה לעבדיו, וכיוצא בזה, עד שהגיע אל הפלטרין של המלך בכבודו ובעצמו, ושאל למי זה? השיבוהו זה בית המלך. השתומם האיש מאד ושאל, למה מכבר אמרתם לי על הארמון כולו כי הוא ארמון המלך, וכעת תאמרו אך על הבית הזה כי הוא בית המלך. השיבו לו לאמר, אמנם כנים דברינו כי הארמון כולו נחלת המלך וקנינו, אולם עם כל זה, המלך נתן דת גם לזולתו להתגורר בחדריו החיצונים, וחילק להם משכנות כפי הצורך של כל אחד ואחד, אולם הפלטרין הזה הוא מיוחד למלך בלבד, ואין לזרים אתו כל מאומה, ולא ירהיב שום אדם עוז בנפשו לגשת אל הבית הזה, בלתי רשות המלך, ואך ורק בלבשו מלבושים נאים הנאותים לכבוד המלך.

הנמשל: כי אמנם נאמר ה' צבאות מלא כל הארץ כבודו, וכן לה' הארץ ומלואה תבל ויושבי בה. עם כל זה, הארץ נתן לבני אדם. אבל המקום אשר בחר ה' בו לשכן שמו שם, הוא מקום המקדש, שנאמר בו והזר הקרב יומת, ואף על הכהן הגדול ישנה אזהרה חמורה שלא יבוא בכל עת אל הקדש, ורק בזאת יבא אהרן אל הקדש וכו' וכפר אהרן אחת בשנה. נמצא שבית המקדש מיוחד אך ורק בלתי לה' לבדו. ולכן כאשר התעורר יעקב אבינו וייקץ משנתו, אמר אכן יש ה' במקום הזה, ושמא תאמר ומה החידוש הלא כבודו מלא עולם וימלא כבוד ה' את כל הארץ, לכן הוסיף מה נורא המקום הזה במיוחד כי אין זה כי אם בית אלקים וזה שער השמים כי המקום המקודש זה מיוחד להשם יתברך לבדו ואין בלעדו.

(אהל יעקב)

לאחר כמה שנים נהיה יוסף תלמיד חכם גאון ועצום, ובדיקו באותו זמן פנו לר' חיים מוואלוז'ין מהעיר סלוצק, שמשם כזכור הגיע יוסף השובב, ואמרו שנפטר שם רב העיר שהיה מכהן שם המון שנים, והם מחפשים רב עיר חדש, ורוצים שימציא להם את האדם המתאים לכך. ור' חיים שידע את הסיפור של יוסף מילדותו, הבין את מה שהשם יתברך סיבב, ואז אמר ליוסף שהגיע הזמן לתקן את אשר עיוות, ויעשה זאת כאשר הוא יהיה הרב הבא של העיר סלוצק, שהרי בילדותו הציק לכל התושבים, ועכשיו הגיע הזמן לעזור להם ולתקן הכל. ויוסף שמח על כך מאוד, וכמובן הסכים לכל מה שיגיד לו רבו. ויצאו ר' חיים ויוסף לעיר סלוצק, וקיבלו אותם בכבוד גדול, כי אהבו וקיבדו מאוד את ר' חיים.

ואז שאל אותם רבי חיים את תושבי העיר, המצפים לראות ולדעת מיהו הרב הבא שלהם. האם מכירים הם את האדם שנמצא איתו? והם לא הכירו את יוסף שכמובן נעשה לאדם אחר בחיצוניות ובפנימיות. ואז ר' חיים התחיל לספר להם ולהזכיר להם על ילד שובב בשם יוסף, שכשהיה נער קטן היה גר בעיר הזאת, ועשה הרבה מעשי שובבות והזיק ליושבי העיר. ואז התחילו להיזכר תושבי העיר, ושאל אותם ר' חיים האם אתם זוכרים אותו ומה קרה איתו? ואמרו שכאשר היה קטן עזב את העיר פתאום ביום אחד, ומאז לא שמעו ממנו יותר. אמר להם ר' חיים בהתרגשות גדולה שאותו אדם שנמצא איתו שהולך להיות הרב הבא שלהם, אותו אחד הוא יוסף השובב בעצמו, שהפך לאדם אחר לגמרי והפך לתלמיד חכם גדול ולצדיק עצום.

וכולם התפלאו והתרגשו ושמחו מאוד מאוד והסכימו כולם פה אחד לקבל את ר' יוסף החדש לגמרי להיות להם לרב. ר' חיים מוואלוז'ין שמח מאוד על כך, וברך את יוסף ואמר לו שמעתה תהיה לו רק ברכה, ועכשיו שהוא רב העיר בוודאי גם ימצאו לו מיד אישה הגונה, ויתחתן ויקים משפחה ותהיה לו ברכה בכל ענייניו ובכל אשר יפנה, וזכות המאמץ שהשקיע על התורה, תעמוד לו ויצליח בכל אשר יעשה כל חייו, ואיחל לו ברכה והצלחה. והלך ר' חיים לשיבה, ור' יוסף נהיה לרב החדש והגדול של העיר סלוצק שבליטא.

צ'ין אדם לחברו

המעביר על מידותיו

מסופר על הרה"ק ה"חתם סופר" זיע"א, שהלך עם תלמידיו ברחוב ופגש אותם אדם שהיה ממתנגדי ה'חתם סופר', והיה בעל לשון מדברת גדולות על צדיק עתק בנאוה ובוז. כשעבר ליד ה'חתם סופר' התחיל לקלל ולהשפיל ולגנות את ה'חתם סופר', וכולם היו בהלם. ה'חתם סופר' שתק ונתן להגיד כל מה שרצה ולא אמר מילה. וכשסיים את דבריו המשיכו ה'חתם סופר' ותלמידיו בדרכם. כעבור יום או יומיים קיבל החצוף מעטפה מהחתם סופר בה היה סכום כסף ומכתב תודה מהחתם סופר, שמודה לו שבוכתו התכפרו עוונותיו, כי המעביר על מידותיו מעבירים כל פשעיו. ותודה על שעשה לו יום כיפור באמצע השנה שעוד לא היה לו אף פעם.

הריני מוחל

מעשה ברב חשוב מארץ הקודש שהגיע אל הרה"ק ה"צמח צדק" מליובאוויטש זיע"א ואמר לו: רבי אני יודע שאתה כועס עלי. ענה לו ה"צמח צדק", וכי אינני קורא קריאת שמע שעל המיטה? הרי אני אומר הריני מוחל.

למה בכה הצדיק?

אחד מבניו של הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א חלה במחלה אנושה. כשנודע הדבר לחסידים, הם מיהרו להכריזו על תענית ציבור, כולם התכנסו בבית הכנסת, קראו תהילים לזכות בנו של הרבי,

והתפללו לרפואתו השלמה. בנוסף לכך, הוזעקו רופאים מומחים, שטיפלו בילד במסירות רבה. כעבור זמן מה החלים הילד ממחלתו. והנה ראו החסידים את רבם כשהוא יושב ובוכה. שאלו אותו הרי בנו של רבנו החלים ממחלתו ומה פשר הבכי? הסביר להם הרה"ק מלעלוב, כשבני חלה, כל הקהל התאסף לבקש עליו רחמים, ולא נרגעה דעתם עד שהביאו רופאים מומחים שיטפלו בו, אבל מה קורה כשיהודי מבוגר שמשופל באישה וילדים נופל למשכב, הרי רק מעטים מתפללים לרפואתו, ואיש אינו מזעיק אליו רופאים מומחים, האם אין זו סיבה מספקת לבכות על כך?

להינצל מיום הדין על ידי

גמילות חסדים

מסופר על הצדיק הנסתר הרה"ק רבי אברהם פיש זיע"א, שבגמילות חסדים שהיה עושה, היה דבר אחד בולט, שבעיקר היה עוזר לחתנים וכלות במקררים ותנורים שהיה תורם להם. וכששאלו אותו למה דוקא תנורים ומקררים? ענה להם ברוב ענוותנותו, שאם יגזרו עליו להיות בגיהנום של האש, אז המצוה של המקררים תגן עליו, והמקררים יצננו לו את הגיהנום. ואם יגזרו עליו להיות בגיהנום של שלג, המצוה של התנורים יגנו עליו, ויחממו לו את הקור של השלג.

תלולא דצדקיא

שבת קודש ט' כסלו

הרה"ק רבי דובער ב"ר שניאור זלמן (האדמו"ר האמצעי מליובאוויטש - תקפ"ח) הרה"ק רבי משה מסלויטא ב"ר פינחס מקאריץ (תקצ"ח)

יום ראשון י' כסלו

הרה"ק רבי פינחס מנחם אלעזר מפילץ (שפתי צדיק) ב"ר בנימין אליעזר (תרפ"א)

הרה"ק רבי איסר זלמן מלצר ב"ר ברוך פרץ (תשי"ד)

יום שלישי י"ב כסלו

רבי שלמה ב"ר יחיאל (המהרש"ל - של"ד)

הרה"ק רבי אברהם דוב מאבריטש ב"ר דוד (בת עין - תר"א)

יום רביעי י"ג כסלו

האמורא רבינא בן רב הונא (ד"א רל"ו)

הרה"ק רבי שלמה זלמן (יוסף) מוילעפאלי

ב"ר אברהם (אליהו) (תרי"ח)

הרה"ק רבי דב בער מליעווא ב"ר ישראל מרוזין (תרל"ו)

הרה"ק רבי ישראל ממודוץ ב"ר שמואל אליהו (תרפ"א)

הרה"ק רבי ישראל מטשארטקוב ב"ר דוד משה (תרצ"ד)

יום חמישי י"ד כסלו

ראובן בן יעקב משבטי קה (ב"א - שי"ח)

הרה"ק רבי מנחם נחום משטיפינעשט ב"ר

ישראל מרוזין (תרכ"ט)

יום שישי ט"ו כסלו

רבינו הקדוש רבי יהודה בן רבן שמעון (ג"א תתקנ"ג) (הרה"ק רבי דוד ב"ר יצחק מסקווירא (תר"פ)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רבניטין שליט"א
מח"ס "גם אני אדוך" רמזים וסיק תורים על המצוות.

דיני ברכת ברכים ורעמים (ה')

א) שמע רעם וחשב שהוא רעם וברך, ואחר כך שמע רעם תוך כדי דיבור, יצא. (ש"ת אמרי בינה, סימן ג, אות ג)

ב) אם בירך על ברק ורעם, ואחר כך נתפורו העננים לגמרי, ואחר כך חזרו העננים, וראה שוב ברק ורעם, צריך לברך עוד הפעם על הברק והרעם. (שו"ע או"ח סימן רכ"ז, סעיף ב, ובמשנה ברורה ס"ק ח)

ג) אם בירך על ברק ורעם, ואחר כך נתפורו העננים על ידי הרוח, אחד הנה ואחד הנה, ועדיין מעונן הרקיע, או נפטר הכל על ידי הברכה הראשונה שבירך על הברק ורעם, ואין צריך לחזור ולברך מחדש. (מ"ב שם)

לזכות

הר"ר מאיר בן לאה שיינברגר
וכל משפחתו הי"ו
לאורך ימים ושנים טובות וח"נ

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

נדבת הר"ר יעקב יצחק ניילינגר הי"ו
לע"נ סבו הר"ר מרדכי ניילינגר
ב"ר חיים משה ז"ל
נלב"ע ט' כסלו תנצב"ה